



Şirketlerde Damga Vergisi Sorunsalı (Deli Dumrul Vergisi)

Deli Dumrul fakir fakat güçlü, akıllı bir genç imiş, geçimini sağlamak için, ne yapayım diye düşünürken aklına insanların geçişlerinin zor olduğu yere köprü kurmak gelmiş. Ve köprüyü kurmuş. Köprüden geçenlerden bir akçe almaya başlamış. Bir süre sonra insanlar para vermemek için köprüden değil de başka yerden geçmeye başlamışlar. Deli Dumrul da geçenden bir akçe alırken geçmeyenden döve döve iki akçe almaya başlamış. Bunada "Deli Dumrul Vergisi" denmiş. Damga vergisinin kanununda son zamanlarda yapılan mükelleflerin lehine yapılan düzenlemelerin bu vergiyi bu ünvandan kurtardığı ancak bir kısım düzenlemelere hala ihtiyaç duyuldu.

Ekonomik ilişkiler çerçevesinde hukuksal sorunların çözümünde ihtiyaç duyulan belgelendirme ve ispat gerekliliği bu kapsamda yapılan yazılı sözleşmelerden dolayı, Damga Vergisi Kanunu gereğince damga vergisi yükümlülüğü de doğurmaktadır.

Sözleşmelere uygulanan Damga Vergisinde özellik arzeden durumlar:

- Belli parayı ihtiva eden mukavelenameler (sözleşmeler), taahhütnameler ve temliknamelerin üzerinden alınacak damga vergisi oranı binde 9,48'dir.
- Birden fazla düzenlenen nüshalar için sözleşmelerin her nüshası ayrı ayrı damga vergisine tabidir.
- Tek sözleşmede birbirinden ayrı birden fazla işlem bulunması halinde bunların her birinden ayrı ayrı damga vergisi alınır. Sözleşmede birden fazla işlem birbirine bağlı bulunması halinde en yüksek vergi alınmasını gerektiren işlem üzerinden alınır.
- Damga Vergisi sözleşmedeki KDV hariç tutar üzerinden hesaplanır. Yani sözleşme konusu tutara ilişkin KDV tutarı damga vergisine tabi değildir.
- Sözleşmeleri imzalayanlar damga vergisi ödemsinden müteselsilen sorumludur.

Sorunsal Olarak, Sözleşmeler belli bir tutarı içermiyorsa damga vergisi hesaplanır mı?

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, 3 üncü maddesinde, damga vergisi mükellefinin kağıtları imzalayanlar olduğu; 4 üncü maddesinde, bir kağıdın tabi olacağı verginin tayini için o kağıdın mahiyetine bakılacağı ve buna göre tabloda yazılı vergisinin bulunacağı, kağıtların mahiyetlerinin tayininde, şekli kanunlarda belirtilmiş olanlarda kanunlardaki adlarına, belirtilmemiş olanlarda üzerlerindeki yazının tazammun ettiği hüküm ve manaya bakılacağı; 10 uncu maddesinde, belli para teriminin, kağıtların ihtiva ettiği veya bunlarda yazılı rakamların hasıl edeceği parayı ifade edeceği hükme bağlanmıştır. 30 Seri No.lu Damga Vergisi Genel Tebliğinde nispi damga vergisine tabi kağıtların damga vergisinin katma değer vergisi hariç olmak üzere sadece işin bedeli üzerinden hesaplanması gerektiği belirtilmiştir. Aynı tebliğde damga vergisinin katma değer vergisi dahil edilerek düzenlenen kağıtlardan alınacak damga vergisinin ise katma değer vergisi tutarı düşüldükten sonra kalan meblağ üzerinden hesaplanması gerektiği belirtilmiştir.

Bu çerçevede sözleşmenin düzenlendiği tarihte; belli parayı ihtiva etmesi veya atıf yapılan başka bir kağıtta belli paranın bulunabilmesi halinde, damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir. Sözleşme belli bir parayı ihtiva etmese de, kağıda ait belli parayı gösteren ve ilk kağıda atıf yapan yeni bir kağıt düzenlenmesi halinde, sözleşme değişikliğine ilişkin bu kağıt damga vergisine tabi tutulacaktır. **Kağıtlar belli bir parayı ihtiva etmiyorsa damga vergisine tabi tutulmaz.**

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI, ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI Mükellef Hizmetleri KDV ve Diğer Vergiler Grup Müdürlüğü 14/10/2011 Sayı: B 07. 1. GİB. 4.

06.17.02-DMG-1486877 sayılı özelgesin de; sözleşmenin düzenlendiği tarihte; belli parayı ihtiva etmesi veya kağıdın eklerinde belli paranın tespitine imkan veren donelerin var olması veyahut atıf yapılan başka bir kağıttan belli paranın bulunabilmesi halinde, kağıdın (sözleşmenin) bu tutar üzerinden damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir. **Oysa yasada açıkça yer almayan bir düzenlemenin özelge ile yapılması vergilerin kanunilik ilkesine aykırılık teşkil edeceğinden bu özelge'ye yorum olarak katılmak mümkün değildir.**

Prof. Dr. Keramettin Tezcan

Mali Hukuk Öğretim Üyesi

ALOSBİ Mevzuat Danışmanı / Alotto Sorumlusu

